

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکي
او د ساینس د مرکز
د تعلیمي نصاب د پراختیا
کتابونو د تالیف لوی

د قرآن کریم زده کړه

او

اسلامي ښوونه او روزنه

دریم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ل

د پوهې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز مهمیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه او

اسلامی ښوونه او روزنه

دریم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ. ش.

الف

د کتاب د تالیف ، څېړني او تدقيق کمېټې
ليکوال: سر مؤلف الحاج مولوي بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
سلاکاره کمېټه:

- ۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د ديارتمت آمر.
- ۲_ سر مؤلف الحاج بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی
- ۳_ عبدالقيب جهيد د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
- ۴_ سر مؤلف محمد انيس يونس د عربي ژبې او ادبياتو د ديارتمت آمر .
- ۵_ مولوي عبدالوکیل د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
- ۶_ مؤلف شير احمد مسعودی د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
- ۷_ استاد رفیق الله ابراهيمي د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.
- ۸_ مايل آقا منقي د اسلامي علومو د ديارتمت علمي او مسلکي څوړی.

د څېړني او تدقيق کمېټه:

- ۱_ پوهاند عبد السلام عظيمي قاضي القضاات او د ستري محکمې رئيس.
  - ۲_ قضاوت پوه استاد قيام الدين کيناف .
  - ۳_ قاضي نذير احمد حنفي د ولسي جرگې د تقنين کميسيون مرستيال.
  - ۴_ مولوي عبدالعزيز د ولسي جرگې د ديني ، پوهني او لوړو زده کړو د کميسيون څوړی .
  - ۵_ کرامت الله صديق د حج او اوقافو وزارت د تدقيق کميسيون رئيس .
  - ۶_ مولوي عين النعم فضي د علماؤ د سراسري شورا څوړی .
  - ۷_ مولوي عنایت الله بلېغ د علماؤ د سراسري شورا څوړی .
- د محو پاتو ، سياسي ، فرهنگي ، او ديني برخو د څېړني او کره کتبي کمېټه:
- ۱_ ډاکتر عطاء الله واحيدار د پوهني وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئيس .
  - ۲_ دوکتور محمد يوسف نيازی د پوهني وزارت سلاکار .

د تدقيق ، تصحيح او څارني کميسيون:

- ۱_ دکتور اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا ، د ښوونکو د روزني او د ساينس مرکز معين
  - ۲_ دکتور شېر علي ظريفي د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤول
  - ۳_ د سر مؤلف مرستيال عبدالظاهر گلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف لوی رئيس
- کپورز او وېز ايډ:**
رحمت الله غفاري او حميدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کریم د زده کړې مضمون	۱
۲	د اسلامي ښوونې او روزني مضمون : لومړی فصل: عقايد	۱۱
۳	دويم فصل: عبادات	۲۰
۴	درېم فصل: اخلاق	۴۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

د وزیر پيغام

گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکي دی چې د علمي پرمختګ او ټولني د اړتیاوو له مخې رامنځته کېږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنيزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زياتې شوي دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځيدلې ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لویو او زامنو په باکفېته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤليت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کاري چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولني د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لاینه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې ښې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وپس کې ښې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزير

د قرآن کریم د زده کړې مضمون

روان لوستل او یادول

د الاخلاص سورت

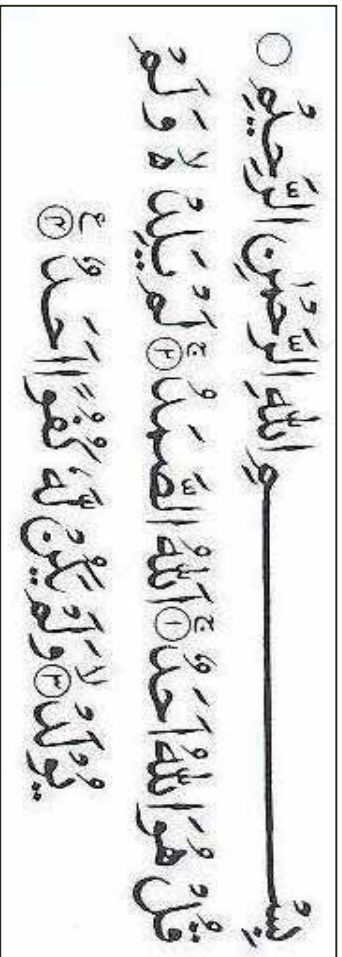
هدف:

د الاخلاص سورت روان لوستل او یادول.

پوښتي:

آيا كولاى شى چي د الاخلاص سورت په رواني وړياست؟

د الاخلاص سورت په رواني ولولئ.

هڅوئي

۱_ د الاخلاص سورت په رواني ولولئ.

۲_ د الاخلاص سورت په ياد ولولئ.

د الكوثر سورت

هدف:

الكوثر سورت په روان لوستل او يادول.

پوښتنې:

- آيا كولاى ، شىء جى ، د الكوثر سورت په رواني ولولئ ؟

د الكوثر سورت په رواني ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
اِنَّا اَعْطٰیْنٰكَ الْكُوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرِ ۝ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝

مخبرني:

۱ . د الكوثر سورت روان ولولئ.

۲ . د الكوثر سورت په يادو زده كړئ.

دریم لوست

دالکافرون سورت

هدف:

د الکافرون سورت په یادو او روان لوستل

پوښتی:

آیا کولای شی، چی دالکافرون سورت په روانه ولولئ؟

د الکافرون سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
قُلْ یٰۤاَیُّهَا الّٰکْفِرُوْنَ ۙ لَاۤ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۚ لَاۤ اَۤاَنْتُمْۤ اَعْبُدُوْنَ ۙ وَاَنَاۤ اَعْبُدُ اللّٰهَ ۚ
وَاَنْتُمْ عَلَیْهِ وَاَنَاۤ اَعْبُدُ اللّٰهَ ۚ وَاَنَاۤ اَعْبُدُ اللّٰهَ ۚ وَاَنَاۤ اَعْبُدُ اللّٰهَ ۚ
وَاَنَاۤ اَعْبُدُ اللّٰهَ ۚ وَاَنَاۤ اَعْبُدُ اللّٰهَ ۚ وَاَنَاۤ اَعْبُدُ اللّٰهَ ۚ

مخبرتي:

۱- د الکافرون سورت په روانه ولولئ.

۲- د الکافرون سورت په یادو وړایاست.

د الفلق سورت

هدف:

د الفلق سورت په یادو او روان لوستل

پوښتی:

آیا کو لای شی چی د الفلق سورت په روانه ولولئ؟

د الفلق سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝۱ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝۲ وَمِنْ شَرِّ مَا سَبَقَ إِذَا
وَقَبَّ ۝۳ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝۴ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝۵

مخړني:

۱. د الفلق سورت په روانه ولولئ.
۲. د الفلق سورت په یادو زده کړئ.

پنجم لوست

د الناس سورت

هدف:

په يادو اوروانه د الناس سورت لوستل

پوښتي:

ايا کولای شئ د الناس سورت په روانه ولولي؟

د الناس سورت په روانه ولولي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَحُوذِ بَرِّبِ النَّاسِ ۱ مَلِكِ النَّاسِ ۲ إِلَهَ النَّاسِ ۳ لَا
مِنْ شَيْءٍ أَلُوهُمُ اس ۴ الْخَتَائِسِ ۵ الَّذِينَ اجْتَنَبُوا النَّاسِ ۶
صُدُّوا بِالنَّاسِ ۷ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ ۸

مخوني:

۱. د الناس سورت په روانه ولولي.

۲. د الناس سورت په يادو زده کړئ.

د العصر سورت

هدف:

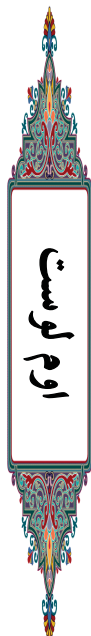
د العصر سورت په روانه اويادو لوستل.
آيا کولای شئ چې د العصر سورت په روانه ولولئ؟

د العصر سورت په روانه ولولئ:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَ الْعَصْرِ ۝ اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهِۦٓ اَكْرَمًا ۝ اَمْ نُوَاوِ
عِيْبَهُمُ الصّٰلِحِیْنَ ۝ وَ تَوَّاصَوْا بِالْكٰفِرِیْنَ ۝

هڅوئي:

د العصر سورت په روانه ولولئ.
العصر سورت په يادو زده کړئ.

اوم لوست

د النصر سورت

هدف:

د النصر سورت په روانه اويادو لوستل
آيا کولای شئ چې د النصر سورت په روانه ولولئ؟

د النصر سورت په روانه ولولئ؟

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۝۱ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِیْ دِیْنِ
اللّٰهِ أَقْبًا جَاۤءَا جَاۤءَا قَسِیْمًا یُحْمِلُوْنَ وِزْرَکَ ۝۲ وَاسْتَغْفِرُوْا لِنَفْسِکَ ۝۳ اِنَّهٗ کَانَ تَوَّابًا ۝۴

مخونی:

د النصر سورت په روانه ولولئ.
د النصر سورت په یادو زده کړئ.

د القدر سورت

هدف:

د القدر سورت په روانه لوستل

پوښتنه:

آيا كولاى شىء د القدر سورت په روانه ولولى؟

د القدر سورت په روانه ولولى.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
اِنَّا نَزَّلْنَاهُ فِیْ لَیْلَةِ الْقَدْرِ ۝ وَمَا اَدْرَاکَ مَا لَیْلَةُ الْقَدْرِ ۝ اَیُّهَا
الْقَدْرُ رَجِیْرٌ مِّنْ اَلْفِ سَهْرٍ ۝ نَّزَّلْنَاهُ الْکَلِمَۃَ الْوَحْدَۃَ فِیْهَا
یَا ذٰنِ رَبِّهِمْ مِنْ کُلِّ اَمْرٍ ۝ سَلَامٌ هِیَ حَتّٰی مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

هڅونه:

د القدر سورت په روانه ولولى.

د الزلزله سورت

هدف:

د الزلزله سورت په روانه لوستل.

پوښتنه:

آيا كولاى شى چى د الزلزله سورت په روانه ولولى؟

د الزلزله سورت په روانه ولولى.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِذَا زُلْزَلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۱؎ وَاخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَنْثَالَهَا ۲؎
وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا كَآيُمٌ ۳؎ يَوْمَئِذٍ تُخْبِرُهَا ۴؎ يَا كَیْ
رَتَّكَ اَوْحٰی لَهَا ۵؎ يَوْمَئِذٍ یَصْدُرُ النَّاسُ اِسْتِثْنًا لِّیُرَوُا
اَعْبَادَهُمْ ۶؎ فَمَنْ یَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَیْرًا ۷؎ اِیْرَآهُ ۸؎
یَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا ۹؎

هڅخه:

د الزلزله سورت په روانه ولولى.

اسم لوست

د المعاديات سورت

هدف

د المعاديات سورت په روانه لوستل.

پوښتنه:

آيا كولاى شى چي د المعاديات سورت په روانه ولولئ؟

د المعاديات سورت په روانه ولولئ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝
وَالْعِیَادِیَاتِ ضَبْحًا ۝۱۱ قَالَهُنَّ یٰوَسَّیْتُ قَدْ حَآقَّ لَمْ یُغَیْرَتِ صُبْحًا ۝۱۲
فَاَثْرُنَ بِهٖ نَفْعًا ۝۱۳ فَوَسَّطْنَ بِهٖ جَمْعًا ۝۱۴ اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ
لَکَفُوْرٌ ۝۱۵ وَاِنَّهٗ عَلٰی ذٰلِكَ لَشَهِیْدٌ ۝۱۶ اَتَّخِیْرُ اَشْدِیْدًا ۝۱۷
اَقْلًا یَعْلَمُهٗ اِذَا بُجِرَ مَا فِی الْقُبُوْرِ ۝۱۸ وَحَصَلَ مَا فِی الصُّدُوْرِ ۝۱۹
اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ یَوْمَئِذٍ لَّخَبِیْرٌ ۝۱۱۱

هڅو نه: د المعاديات سورت په روانه ولولئ.

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون

لومړۍ فصل

عقاید

طیبه کلمه

هدف: د طبي کلمې سم تلفظ او اجمالي معنا زده کړه.

څوک کولای شي چې طیبه کلمه په سم ډول سره ولولي؟

څوک کولای شي چې د طبي کلمې معنا وروايي؟

﴿أَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ﴾

معنا: هېڅ لایق د عبادت نشته مگر پر الله دی، محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی پیغام راوړونکی (پیغمبر) دی.

طیبه کلمه د اسلامي عقیدې اساس او بنسټ دی، څوک چې طیبه کلمه په ژبه وروايي او په زړه کې یې په معنا باور او یقین وکړي مؤمن او مسلمان دی.

مخبرونې:

۱- زده کړونکي دې د طبي کلمې په معنا کې په ډله ییزه توګه مباحثه وکړي.

۲- زده کړونکي دې د طبي کلمې معنا په فردي ډول سره بیان او شرح کړي.

ارزونه:

🇦🇫 ښاغلی ښوونکی دې د طبي کلمې سم تلفظ زده کړونکو ته ورزده کړي.

ښاغلی ښوونکي په اد طبي کلمې سم تلفظ تمرین او تکرار کړی.

د ايمان ر کتونه

هدف: د ايمان د ر کتونو پيژندنه
مسلمانان په څو شیانو ايمان لري؟

لاندي عبارت هغه شيان بيانوي چي مسلمانان پرې ايمان لري:
آمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْقَدَرِ خَيْرَهُ وَشَرَّهُ
مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ.
ايمان لرم په الله تعالی او په ملائکه و رُسُلِهِ د الله تعالی او په کتابونو د الله تعالی او په
رسولانو د الله تعالی او په ورځ د قیامت او همدارنگه ايمان لرم په دې چي
اندازه د خیر او شر د الله تعالی له لوري ده او له مرګ څخه وروسته پشه بیا
ژوندون ايمان لرم.

هڅوړني:

- ۱_ زده کورنکي دې د ايمان د ر کتونو په هکله يو له بل څخه پوښتي و کړي.
- ۲_ زده کورنکي دې په ټولګي کې پورتنی متن تمرین او تکرار کړي.

ارزونه:

آيا زده کورنکي د ايمان په ر کتونو پوهيډلي دي؟

په الله تعالی ایمان

مسئله: دالله تعالی په ذات او صفونو ایمان راوړل
مورڅرنگه په الله تعالی باندې خپل ایمان ښکاره کور؟

زه مسلمان یم. د الله تعالی په وجود ایمان لرم. دا می یقین (باور) دی، چې الله تعالی یو دی او په ذات او صفاتو کې هیڅ شریک نه لري.
له هر نقصان او عیب څخه پاک دی. د کمالیه صفونو څښتن دی. په هر کار قادر دی. ټول موجودات الله تعالی پیدا کړي دي. او ټول موجودات الله تعالی ته اړ (محتاج) دي او هیڅوک ، له الله (جل جلاله) پرته د عبادت لایق (وړ) نه دی.

هڅونه:

۱- زده کونکي دي په ټولګي کې د الله تعالی د یوالي په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

هر زده کونکي دي د الله تعالی په وجود له مخلوقاتو څخه یو دلیل راوړي او ښاغلي ښورنګي دي د هغه دلیل و ارزوي.

نوریت: ښاغلي ښورنګي دي د الله تعالی په برخه کې د زده کوونکو له سونې سره سم لازم معلومات وړاندې کړي.

په ملائکو ایمان

مسئله: د ملائکو پېژندنل او په هغوی باندې ایمان لول
آیا د ملائکو په هکله معلومات لری؟

ایمان لرم چي د ملائکو په نامه یو موجود شته دی او له نور څخه پیدا شوي دي د
الله تعالی له امر ورو څخه سر نه غزوي. ډیر ښه او نیکو کاره مخلوق دی، د ملائکو
شمیر ډیر زیات دی. له دوی څخه ډیري مشهورې او الله تعالی ته نږدې ملائکي په
لاندې ډول دي:

۱. جبرائیل علیه السلام
۲. میکائیل علیه السلام
۳. اسرافیل علیه السلام
۴. عزرائیل (ملک الموت) علیه السلام

هڅو وږني:

- ۱- شاگردان دي په ملائکو باندې د ایمان په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.
- ۲- شاگردان دي د مقربو ملائکو په باره کې یو له بل څخه پوښتي وکړي.

ارزونه:

- ۱- ملائکي څه ډول مخلوق دي؟
- ۲- د مقربو ملائکو شمیر څو دی؟
- ۳- الله تعالی ملائکي له څه شي څخه پیدا کړي دي؟

په آسماني کتابونو ايمان

هدف: د آسماني کتابونو پېژندل او په هغو باندې ايمان لرل.

ايمان لرو چې ټول آسماني کتابونه حق دي. د الله تعالی له خوا د انسانانو د لارښوونې لپاره نازل شوي دي.

د الله تعالی له لوري لوی کتابونه څلور دي:

۱. تورات
۲. زبور
۳. انجيل
۴. قرآن کریم

تورات په موسی علیه السلام، زبور په داؤد علیه السلام، انجيل په عیسی علیه السلام او قرآن عظیم الشان زموږ په پیغمبر، محمد صلی الله علیه وسلم باندې نازل شوی دی.

همدا رنگه په هغو صحیفو چې په ابراهیم علیه السلام او نورو انبیاء (علیهم السلام) باندې نازلې شوي دي ايمان لرو.

هڅوړني:

۱- زده کړونکي دې د آسماني کتابونو په باره کې یو له بل سره خبرې وکړي.

۲- زده کړونکي دې د آسماني صحیفو په باره کې یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آسماني کتابونه د کوم غرض لپاره نازل شوي دي؟

آسماني کتابونه څو دي؟

آسماني کتابونه په کوم پیغمبرانو نازل شوي دي؟

په رسولانو ايمان

مهدلف: په انبياء عليهم السلام باندي د ايمان په هکله څه معلومات لول

مورې ايمان لرو چې الله تعالی د انسانانو د لار ښوونې لپاره انبياء عليهم السلام (پيغمبران) را لېوې دي، تر څو خلک له بيلارۍ (گمراهۍ) څخه وژغوري او د دنيا او اخرت د نیکمرغۍ او نجات لارې ورته وښيي.

د انبياؤ (عليهم السلام) لړۍ (سلسله) له ادم (عليه السلام) څخه پيل او په محمد (صلي الله عليه وسلم) باندی ختمه شوي ده. مورې په ټولو انبياؤ ايمان لرو. هڅوړني:

۱- انبياء د کوم هدف لپاره استول شوي دي، په دې باره کې دې دوه دوه تنه مباحثه وکړي.

۲- زده کوونکي دې د انبياؤ (عليهم السلام) د صفونو په باره کې يو له بل څخه پوښتي وکړي.

ارزوڼي:

 ايا زده کوونکي پوره شوي دي چې د انبياؤ (عليهم السلام) لړۍ په کوم نبي باندې پيل او په کوم ختمه شوي ده؟

 پيغمبران د کوم غرض لپاره مبعوث (رالېول) شوي دي؟

ښاغلی ښوونکیه ۱ د پيغمبرانو د صفونو په باره کې زده کوونکو ته په ساده ژبه معلومات ورکړي. او دا خبره روښانه کړي چې پيغمبرانو (عليهم السلام) په نیکو اخلاقو او پوره حوصلې خپلې دندې سرته رسولې او خلک يې د الله تعالی عبادت ته رابللي دي. ټول پيغمبران له لويې او کوچنۍ گناه څخه پاک دي، هغه کتابونه او صحيفې چې د الله تعالی له خوا ورته ورکړي شوي په پوره امانت سره يې د هغو احکام خلکو ته رسولي دي.

د آخرت په ورځ ایمان

هدف: د آخرت په ورځ ایمان لرل او د هغه په باره کې فکر کول

د آخرت ورځ هغه ورځ ده چې انسانان به په کې د دویم ځل لپاره ژوندي کېږي. موږ د آخرت د ورځې په حقیقت او ریښتیا توب ایمان او یقین لرو، په دې ورځ کې د انسانانو ښه او بد عملونه محاسبه کېږي.

د نیکانو لپاره ښه او د بد کارانو لپاره بده ورځ ده.

مخبرونې:

🚩 آیا دا دنیا تل ده که فاني کېږي؟ زده کوونکي دې په ډله ییزه توګه په دې هکله بحث وکړي.
🚩 د آخرت په ورځ له انسانانو سره څه معامله کېږي؟ په دې باره کې خبرې وکړئ.

ارزونې:

🚩 د آخرت ورځ کومه ورځ ده؟
🚩 د آخرت ورځ د څه لپاره ده؟

قضاء او قدر

هملف: د دې مطلب پېژندل چې خیر او شر د الله تعالی له خوا تعیین شوي دي آیا د خیر او شر په باره کې څه معلومات لری؟

مورې مسلمانان ایمان لرو چې د خیر او شر ټول کارونه د الله تعالی د علم، ارادې، او قدرت موافق موجودیږي او هیڅ شی د الله تعالی د علم، ارادې او تقدیر څخه پرته نه موجودیږي.

له دې امله تقدیر د الله تعالی د کامل علم دلیل دی.

همدارنگه مورې پوهیږو چې انسانان د بسو او بدو کارونو په غوره کولو کې واک (اختیار) لري.

انسانان کولای شي چې ښه کار وکړي او ښه بدله (مکافات) تر لاسه کړي او هم کولای شي چې ناوړه کار وکړي چې د ده د سزا سبب شي.

مخروني:

۱- زده کوونکي دې د خیر او شر په باره کې خبرې وکړي.

۲- زده کوونکي دې د خیر او شر د تقدیر په باره کې مباحثه وکړي.

ارزونه:

 آیا زده کوونکي د خیر او شر د تقدیر په معنی پوه دي او که نه؟

سپارښت:

بناغلی ښوونکيه، د تقدیر د مفهوم په باره کې زده کوونکو ته معلومات ورکړئ او پوه یې کړئ چې تقدیر د اجرامعنا نه لري، بلکې د الله تعالی د علم کمال دی چې له ازل څخه په ټولو شیانو علم لري او ټول افعال او حوادث د الله تعالی له تقدیر سره سم پرخای او تر سره کېږي.

پس له مرگه په بيا ژوندون ايمان

مسئله: د بيا ژوند په هکله يو څه معلومات او په هغه باندې ايمان لرل.

آيا له مرگ څخه وروسته د بيا ژوندون په هکله څه معلومات لری؟

ايمان او باور لرو چې له مرگ څخه وروسته ژوندون حق دي. الله تعالی ټول انسانان د دويم ځل لپاره پيدا کوي او ابدې ژوند ورکوي. د الله جل جلاله خوا ورسره د عملونو محاسبه کېږي. له محاسبې څخه وروسته نیکان جنت ته ځي او د بد کارانو ځای دوزخ دی.
مخوړني:

۱- د بيا ژوند په باره کې دې زده کوونکي يو له بل سره خبرې وکړي.

۲- زده کوونکي دې په ډله ييزه توگه د بيا ژوند په باره کې خبرې وکړي؟

ارزونه:

بناغلی ښوونکيه! له زده کوونکو څخه د بيا ژوندون په باره کې په ساده ژبه پوښتي وکړئ او

هغوی وارزوی.

بناغلی ښوونکيه!

د بيا ژوند په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړئ او پوه يې کړئ چې دريم ځل ژوندي کول د لومړي ځل له پيدا يښت څخه اسان دي او الله تعالی قادر دی په هره لاره چې وغواړي عالم د دويم ځل لپاره پيدا کولای شي.

تمرین

۱. طيبه کلمه څه معنی لري؟
۲. د ايمان رکتونه وراياست.
۳. په ملائکو بايد څرنگه ايمان ولرو؟
۴. د لومړني او وروستي پيغمبرانو نومونه واخلي؟

دویم فصل عبادتونه

اودس

هدف: د اودس کولو زده کړه او عملي کول.
آیا د اوداسه فرضونه مو زده دي؟

اودس څلور فرضونه لري:

۱. د ټول منځ وینځل (د سر د وینځانو د شنه کیدلو له ځای څخه تر زني لاندې او د خوږ له نرمۍ څخه د بل خوږ تر نرمۍ پورې)
۲. له څنگلو سره د دواړو لاسو نو وینځل
۳. د سر څلورمه برخه مسح کول
۴. له بشنگو سره د دواړو پښو وینځل

هڅوړني:

- ۱- زده کورنکي دې د اوداسه د فرضونو او د هغه د څرنگوالي په باره کې خبرې وکړي.
  - ۲- د منځ د وینځلو اندازه دې زده کورنکي ووايي.
- ارزوڼي:

۱. آیا زده کورنکي د اوداسه فرضونه پېژني؟
۲. آیا زده کورنکي کولای شي چې اودس په سمه او بشپړه توګه وکړي؟

بیاغلی، بشورنګیه! په څو تنو زده کورنکو عملاً اودس وکړئ او له اسراف پرته د بڼه او کامل اوداسه په هکله زده کورنکو ته معلومات ورکړئ.

د او داسه سنتونه

مکلف: د او داسه د سنتونو زده کړه او عملي کول.
آيا د او داسه سنتونه پيژنئ؟

د او داسه سنتونه په لاندې ډول دي:

- ۱- نيت کول (د او داسه قصد)
- ۲- د او داسه په پيل کې بسم الله الرحمن الرحيم ويل
- ۳- تريندوونو (مړوندو) پورې د دواړو لاسونو وينځل
- ۴- درۍ ځله مضمضه کول (خوله وينځل)
- ۵- مسواک وهل
- ۶- استشاق کول (درې ځله پوزه وينځل)
- ۷- د بېړي خالول که چيرې گڼه وي
- ۸- د ټول سر مسح کول
- ۹- د دواړو غوږونو مسح کول
- ۱۰- د لاسونو او پښو د گوتو خالول
- ۱۱- د هغو اندامونو چې وينځل کيږي درې ځله وينځل
- ۱۲- له مبارک آيت سره سم په ترتيب د اندامونو وينځل
- ۱۳- د اندامونو پر له پسې وينځل

مخروني:

- ۱- زده کونکي دې دوه دوه تنه د او داسه د سنتونو په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.
  - ۲- زده کونکي دې په ټولگي او يا کور کې عملا اودس وکړي.
- ارزه وني:

۱. آيا زده کونکو د او داسه فرضونه او سنتونه زده کړي دي؟
۲. آيا زده کونکي سم اودس کولای شي؟

د اوداسه ځيني آداب (مستحب)

هدف: د اوداسه په ادبونو باندې پوهېدل

د اوداسه په وخت کې پر جگ ځای کېښناستل، قبلي ته مخ کول، له عذر پرته په اوداسه کې له چا څخه مرسته نه غوښتل، د اوداسه پر مهال له دنيوي خبرو څخه ځان ژغورل، د اوداسه پر مهال مسنونه دعاگانې لوستل، په لملي شوي شهادت گوټي د غوږونو د ننه مسح کول، که په گوټو کې بې گوته وي د هغې څرخول، په بڼي لاس د خولې او پوزې پرېمېنځل او پوزه په کين لاس پاکول، د اوداسه وروسته د شهادتينو (دطبي کلمې او د شهادت د کلمې) لوستل، په ولاړه د اوداسه د پاڼې شويو اوبو څښل، دا دعا ويل (اللَّهُمَّ اجْعَلْني مِنَ التَّوَّابِينَ واجْعَلْني مِنَ الْمُتَّطَهِّرِينَ) يا الله ما وگرځوي د توبه کوونکو او پاکانو څخه.

هڅووله:

زده کوونکي دې د اوداسه د ادبونو (مستحبو) په هکله په خپل منځ کې خبرې وکړي.

ارزوني:

آيا زده کوونکو د اوداسه د ادبو په هکله پوهه تر لاسه کړې ده؟

پوزه په کين لاس ولي بايد پاکه شي؟

د استنجا کولو طريقه

هدف: د استنجا د طريقې پېژندل.

د شرم د ځايونو پاکوالي ته استنجا ويل کېږي. استنجا په اوږو، لسوتي او تيروي سره کېدای شي.

که چيرې نجاست د شرم له ځای څخه تجاوز نه وي کړی، نو استنجا سنت ده او که لږ تجاوز يې کړی وي نو پرېمېنځل يې واجب دي او که زيات تجاوز يې کړی وي، پر اوږو پاندي پرېمېنځل يې فرض دي. (۱)

په استنجا کې ښه طريقه داده چې په لوټه، تيره او يا په بل شي استنجا وکړای شي او بيا په اوږو پرېمېنځل شي.

په هلوکو، خوشيو، سکارو، ډوډۍ او ښي لاس له استنجا کولو څخه ډډه وکړئ.

هڅوونه:

زده کړونکي دې په ډله ييزه توگه د استنجا د ادبونو په هکله خبرې وکړي.

ارزوني:

آيا زده کورنکو د استنجا کولو د طريقې په هکله پوره تر لاسه کړي ده؟

په کومو شیانو استنجا کول جواز نه لري؟

---

(۱) که نجاست له يوې روښۍ يا د لاس د ورغوي له اندازې څخه تجاوز کړی وي، پر اوږو پاندي پرېمېنځل يې فرض دي.

هغه اوبه چي اودس پري روا دی

هدف: د پاکو اوبو پيژندل

پاکوالي په اورو جوړله اوبو روا کيږي، چي لاندې بيان شويدي:

۱. د آسمان اوبه يعني د باران اوبه
۲. د درياب يا سمندر اوبه
۳. د ويالي اوبه
۴. د شاه اوبه

۵. هغه اوبه چي د واورې له ويلي کيدو څخه تر لاسه شوي وي.

۶. هغه اوبه چي د بڼې د ويلي کيدو څخه تر لاسه شوي وي.

۷. د چيني اوبه

پورتنۍ اوبه جوړله اوبه چي له بل ناپاکه شي سره گډې او يا مشکو کي نه شي اودس، غسل او نور هر ډول پاکوالي پري جائز دی.

هڅو ونه:

زده کړونکي دي د پاکو اوبو په هکله يو بل ته معلومات ورکړي.

ارزونه:

آيا زده کړونکو د پاکو اوبو جوړونه وپيژندل؟

هغه اوبه چي اودس پري روا نه دی

هدف: د هغو اوبو پيژندل چي اودس کول پري جواز نه لري.

په هغو اوبو اودس کول چي له ونو، بوټو او مېوو څخه څښل شوي او يا په خپله راوتلي وي، جواز نه لري. همدارنگه په هغو اوبو اودس جواز نه لري چي په کي دکوم شی په پخولو سره يې خپل طبيعت له لاسه ورکړی وي او يا ورباندې کوم بل شی زيات شوی وي، چي د اوبو له درېو صفتونو څخه يې يو صفت بدل کړي او يا يې د نرم والي او بهېدلو څخه يې ايستلي وي.

د اوبو درې صفتونه له خوندي، رنگ او بوې څخه عبارت دي. که له اوبو سره پاک شی گڼ شي، خو په عرف کي ورته اوبه نه ويل کېږي او بل نوم ورته اخيستل کېږي، لکه: شربت، بنوروا، چای او يا د گلاب اوبه، نو په دې اوبو سره اودس کول جواز نه لري.

د اوداسه پرمهال چي کومې اوبه له لاسونو، مخ او پښو څخه توښيږي، ناباکي نه دي، مگر خان او جامي ساتل ترې خوره او بهتر دي.

هڅونه:

زده کونکي دې د هغو اوبو په هکله يو تر بله خبرې وکړي، چي اودس کول پري جواز نه لري.

ارزوني:

په کومو اوبو پاکوالی روا نه دی؟

د اوبو صفتونه کوم دي؟ بيان يې کړئ.

په موزو باندي مسحه كول

هملف: پر موزو باندي د مسحي زده كول.

آيا پر موزو باندي مو مسحه كول زده دي؟

موزه له څرمني او هغې ته له ورته شيانو څخه جوړېږي، ښنگري او له هغو څخه زياته پنبه پوښي، په حضرت(گور) او سفر دواړو کې نارينه او ښځينه ورو ته پر موزو باندي مسحه كول د دې له پاره جائز شوي دي تر څو مسلمانان په آساني سوه جهادت وکړي. پر موزو باندي د مسحي کولو طريقه: که يو څوک اودس وکړي او موزي پنبو کړي کولای شي لمونځ ورسره وکړي ، که وغواړي بيا اودس وکړي، نو د لاس لمبدي گوټي دې د موزي په برسیره لوري د گوټو له خوا د پنبې لوري ته را کاري. د مسحي موده: د مقيم لپاره يوه شپه او ورځ او د مسافر لپاره درې شپې او ورځې مسحه کول جواز لري، او لمونځ ورباندي کولای شي.

دمسحي شرطونه: هغه شرطونه په لاندي ډول دي چې په پوره کيدو يې پر موزو باندي مسحه کول روا کېږي:

له او داسه څخه وروسته د موزو په پنبو کول.

موزي بايد ښنگري وپوښي. موزي بايد داسې جوړې وي چې مزل ورسره وکړای شي.

د پنبو د دريو ورو گوټو په اندازه څيروالی ونه لري.

هغه شيان چې مسحه ماتوي:

هر هغه شی چې اودس ماتوي مسحه هم ماتوي.

که د مسحي په اوږدو کې په چاغسل واوړي د پنبو پرمينځل واجب گرځي، د دواړو موزو ايستل او يا د يوې موزې چې د پنبې زياته برخه ورڅخه ښکاره شي. د موزو څيري والی چې د پنبو د دريو ورو گوټو په اندازه وي اود مسحي د وخت پوره کيدل. هڅونه: زده کوونکي دې دښوونکي تر نظر لاندي پر موزو مسحه وکړي.

ارزوني: ۱_ د موزو د مسحي طريقه بيان کړئ. ۲_ د مقيم او مسافر د مسحي موده څه

توپير لري؟ ۳_ که موزه ښنگری پټ نه کړي آیا مسحه ورباندي جائزه ده؟

۴_ د دريو هغو شيانو نومونه واخلي چې د موزو مسحه ورباندي باطلېږي؟

په پتی، باندي مسحه کول

هملف: په پتی، باندي د مسحي کول طريقه پيژندل.

کوم غړی چې د تپ او يا بل علت له امله نشو پرېمېنځلی او مسح کول ورته هم زبان رسوي، که په توټه، يا پتی، وتړل شي نو په ټوټې او يا پتی، مسح کول لازم دي.

که چيري پتی، د تپ د جوړوالي له کبله ولريږي، مسحه ماتيري او د جوړ شوي تپ د ځاي وينځل فرض دي.

د ټوټې او پتی، تړلو په وخت کې اودس لړل او د دغه ځای پاکوالي شرط نه دی يعني که په بې اودسی، وتړل شي کوم باک نه لري.

د تپ د ټوټې او پتی، بدلول روا دي. د بدلون په صورت کې په نوي ټوټه او پتی، باندي مسح کول واجب نه دي خو غوره دي د موزو، پتی، او د سر د مسحي لپاره نيت لازم نه دی، بلکې له نيت پرته هم صحيح ده.

هڅوونه:

زده کونکو ته دي د اسلام ددين دآسانتياوو په هکله معلومات ورکړ شي او په خپل منځ کې دي په دې اړه خبرې وکړي.

ارزوني:

پتی، څه ته ويل کيږي؟
که چيري پتی، په بې اودسی، وتړل شي، څه حکم لري؟

د او داسه ماترونکي

مسئله: د او داسه د ماترونکو پيژندنه.

ايا کولای شئ د او داسه د ماترونکو نومونه واخلئ؟

د او داسه ماترونکي په لاندې ډول دي:

- ۱- له انسان څخه د څه شي راوتل (باد ، بولي، او يا ځانگړه مواد)
- ۲- له بدن څخه د وينې يا زوي بهيدل
- ۳- په ډوکه خوله کانگي (ڼي) کول
- ۴- خوب کول
- ۵- بي سده (بي هو شه) کيدل
- ۶- په لسا نڅه کې په قهقهه خندا کول

هڅو ونه:

۱- زده کرونکي دي د او داسه ماترونکي په ډله ييزه توگه يو له بل څخه وپېښي.

ارزونه:

اړيا زده کرونکو د او داسه ماترونکي زده کړي دي؟

بناغلي ښوونکي دي د ښوونځي د چاپيريال د پاک ساتني په نظر کې نيولوسره د او داسه ماترونکي زده کرونکو ته ور زده کړي او وخت دي ورکړي چې په دې هکله فکر او خبرې وکړي.

غسل

هداف: د غسل کولو پیژندنه

خړک کولای شي چي د غسل په هکله معلومات ورکړي؟
دغسل په باره کي څه معلومات لری ویي وايی.

د ټول بدن وینځلو ته غسل وايي.

۱- د غسل فرضونه:

په غسل کي دری شیان فرض دي:

- ۱- په سم ډول د خوالي وینځل ۲- په سم ډول د پوزي وینځل
- ۳- د ټول بدن (خان) وینځل
- ۲- د غسل سنتونه:

د غسل سنتونه په لاندې ډول دي:

۱. تر بندونو پورې د دواړو لاسونو وینځل
۲. استیجا کول
۳. مکمل اودس کول
۴. له بدن څخه د نجاست لري کول

هڅونه:

زده کوونکي دي په ټولگي کي د غسل کولو په هکله معلومات ورکړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکو د غسل کولو طریقه، فرض او سنت زده کړي دي؟

د غسل کولو طریقه

هدف: د غسل کولو د طریقي زده کول

د غسل مسنونه طریقه:

تر ټولو د مخه بسم الله الرحمن الرحيم ویل. بیا تر بندونو پورې د دواړو لاسونو پریمینځل. له بدن څخه د ظاهري نجاست پاکول، استنجاء کول، د لمانځه د اوداسه په شان اودس کول او درې ځلي خپل ټول بدن په بڼه توګه پریمینځل، چي هر ځای ته اوبه ورسوي.

هڅونه:

زده کونکي دي د غسل کولو طریقه په خپلو متخونو کې د کیسي په شکل تکرار کوي.
ارزونه:

آیا زده کونکو د غسل مسنونه طریقه زده کوي ده؟

۱. د اوداسه فرضونه کوم دي؟
۲. د اوداسه سنتونه څو دي؟
۳. د اوداسه آداب ووايي؟
۴. د استیجا آداب ووايي؟
۵. د اوداسه ماترونکي کوم دي؟
۶. په څو ډوله اوبو اودس کول روا دي؟
۷. په کومو اوبو اودس کول جواز نه لري؟
۸. د مقیم او مسافر د موزو د مسحې موده څومره ده؟
۹. په پټي، باندي د مسحې مفهوم څه دی؟
۱۰. د غسل فرضونه بیان کړی؟
۱۱. د غسل ترتیب څنگه دی؟

تيمم

مسئله: د تيمم د روا والي د ځايونو پيژندنه
په کومو حالاتو کې د غسل او اوداسه پر ځای تيمم کړو؟

تيمم شرعي پا کوالی دی چې په لاندې حالاتو کې روا کيل کېږي:

- ۱- کله چې اوبه نه وي.
- ۲- کله چې اوبه د يو ميل په اندازه لږې وي.
- ۳- کله چې انسان ناروغ وي او د اوبو استعمال ورته زيان رسوي.
- ۴- د دښمن يا څيرونکي حيوان ويره موجوده وي.
- ۵- که د جنازې، يا اخرونو د لمانځه د فوت (تيريدلو) ويره موجوده وي. په دې وخت کې هم تيمم کول روا دي.

مخرونه:

۱- کوم حالتو نه چې تيمم په کې روا دی، يو له بل څخه يې پوښتنه وکړی.

بناغلي نومونکيه ۱ پورتي مطالبه په ساده ژبه زده کونکو ته وړياست تر څو زده کونکي وکړای شي هغه په آساني زده کړي.

زده کونکو ته روښانه کړی، چې د اسلام مبارک دين په پورتنيو حالتونو کې تيمم د آساني په پام کې نيولو سره روا کړی دی او اسلام د آساني او سهولت دين دی.

نوټ: يو شرعي ميل تقريباً (۱۶۲۹) متره دی.

د تيمم د نيت او طريقي پيژندل

هدف: د تيمم کولو وړتيا تر لاسه کول.
له تاسو څخه څرک تيمم کولای شي؟

- په تيمم کې دوه شيان فرض دي:
- نيت، چې د تيمم کونکي له قصد او ارادې څخه عبارت دی.
- په ځمکه او يا هغه شي باندې د دواړو لاسونو دوه ځله وهل، چې د ځمکې له جنس څخه وي او په مخ او لاسونو باندې د هغو موبل.

د تيمم کولو طريقه

تيمم کونکي دې له نيت کولو څخه وروسته خپل لاسونه په پاکه ځمکه او يا هغه شي چې د ځمکې له جنس څخه وي، وهي. وروسته دې خپل لاسونه خنډ وهي او خپل ټول مخ دې پرې مسحه کړي. بيا دې د دويم ځل لپاره خپل لاسونه په ځمکه وهي. له يو څه خنډولو وروسته دې په خپل بڼي لاس، کين لاس او په کين لاس دې بڼي لاس له څنگلو سره مسحه کړي.
هڅوئې:

۱. زده کونکي دې د تيمم عمليه په ټولگي کې عملي کړي.
۲. زده کونکي دې د تيمم او اوداسه د تويير په باره کې په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.
آرزوئې:

ايا زده کونکي کولای شي چې په سم ټول تيمم وکړي؟
ايا زده کونکي پوهيږي چې په کومو شیانو تيمم کول جواز لري؟
بناغلی ښوونکی دې پررټني مطالب زده کونکو ته په ساده ژبه څرگند کړي.

د لمانځه د فرضيت شرطونه

هدف: د لمانځه د فرضيت د شرطونو پيژندل.

لمونځ د اسلام د ویمه بنا ده. د لمانځه اداءه کول د ایمان نښه او د

لمانځه پرېښودل د کفر نښه ده.

د لمانځه فرضيت په لاندې شرایطو پورې تړلی دی:

۱. اسلام: په کافر باندي لمونځ فرض نه دی.

۲. بلوغ: تر هغه چي هلاک او نجلۍ بلوغ ته نه وي رسيدلي، لمونځ پرې فرض نه دی.

۳. عقل: په لیوني باندي لمونځ فرض نه دی.

۴. د ښځو لپاره له حیض او نفاس څخه پاکوالی شرط دی.

۵. د لمانځه د وخت داخلیدل.

که له نوموړو شرطونو څخه یو شرط کم وي، لمونځ فرض نه دی.

همخوړنه:

زده کوونکي دي د لمانځه د فرضيت شرطونه په خپلو منځونو کي تکرار کړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د لمانځه د فرضيت شرطونه زده کړي دي؟

لمونځ

هدف: لمانځه ته د زده کوونکو پام اړول

لمونځ د اسلام دویمه بنا ده. په هر مسلمان باندې لازم دي، چې خپل اولاد په اووه کلنۍ کې لمونځ کولو ته وهڅوي او په لس کلنۍ کې یې د لمانځه په نه کولو تهدید کړي.

د ماشومانو په لمونځ کولو سره هم هغوی او هم د هغوی مور او پلار ته ثواب ورکول کېږي.

کله چې ماشومان په جومات کې لمونځ کوي، نو باید په وروستیو صفونو کې ودرېږي او د لمانځه ټول آداب مراعات کړي.

هڅونه:

زده کوونکي د لمانځه د نښگڼو په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي د لمانځه په کولو پوهیږي؟

ښاغلی ښوونکی دې لوست د پوښتي او ځواب په ډول تکرار او د زده کوونکو فهم دې وارزوي.

د دوه رکعتي لمانځه د اداءه کولو طريقه

هدف: دلمانځه دطريقي زده کړه

له ناسي څخه کوم يو کولای شي د صنف په وړاندي دوه رکعتيه لمونځ و کړي؟

څوک چې، غواړي دوه رکعتيه لمونځ اداءه کړي بايد له ځان، جامو ځاي پاکولو عورت پټولو او د وخت له داخلېدو وروسته د مخ په قبله ودرېږي، نيت دي وکړي او دواړه لاسونه دي د غوږونو تر نرميو پورې د الله اکـــــــبر په ويلو اوچت کړی. بيا به بڼی لاس پر کين لاس باندې تر نامه لاندې وتړي، (سبحانک اللهم و بحمدک و تبارک اسمک و تعالي جدک و لا اله غيرک) دي ووايي بيا دي د (اعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم) له ويلو وروسته الحمد لله ترپايه ووايي او په آخر کې دي آمين ور زيات کړي، بيا دي دري لنه او يا يو اوږد آيت تلاوت کړي. د تکبير په ويلو دي رکوع ته ولاړشي، په رکوع کې دي لږ ترلږه درې ځله (سبحان ربی العظيم) ووايي، بيا دي د (سمع الله لمن حمده ربنا لک الحمد) په ويلو له رکوع څخه سر اوچت کړي او سم دي ودرېږي. له لږ ځنډه وروسته دي د تکبير له ويلو وروسته سجدي ته لاړشي او په سجده کې دي لږ ترلږه درې ځلي (سبحان ربی الاعلي) ووايي او بيا دي د الله اکـــــــبر په ويلو له سجدي څخه سر را اوچت او

کرار دې کيڼي له لږ څخه ورسته دې بيا د الله اکبر په ويلو دويم ځل سجده وکړي او لږ تر لږه درې ځلي دې (سبحان ربّي الاعلي) ووايي. بيا دې د تکبير په ويلو دويم رکعت ته ودرېږي. دويم رکعت له (سبحانک اللهم) او (اعوذ بالله) او له دې پرته چې لاسونه غوږونو ته وروړي، په بسم الله الرحمن الرحيم شروع کوي او د لومړي رکعت په څير ښي پاي ته رسوي. د دويم رکعت له دويمې سجدي وروسته دې ښي پښه ودروي او کيڼه پښه دې وغوروي او ورباندې دې کيڼي. لاسونه دې په زنگونو باندې کيږدي او تشهد (التحيات لله.....) درود (اللهم صلّ علی.....) او دعا (اللهم ربنا) دې ووايي او د (السلام عليكم ورحمة الله) په ويلو به ښي او کيڼي خواته مخ وگرځوي.

هڅو نه:

➢ زدکوونکي دې د لمانځه د طريقې په باره کې يو له بل سره خبرې وکړي.
محترم ښوونکي دې دا لوست په ساده ژبه ووايي او لمونځ دې عملاً په څر شاګردانو باندې وکړي.
د دوه رکعتي ، څلور رکعتي، تشو او څو رکعتونو په باره کې دې هم رڼا واچوي.

ښاغلي ښوونکي! مهرباني وکړئ هغه تويرونه چې د نارينه وو او ښځينه وو د لمانځه په څينو افکارو کې موجود دي، لکه د عورت اندازه، د لاسونو ايښودل په سينه باندې، په جلسه کې کيښاستل او سجده کول. زده کوونکو ته به دې باره کې پوره معلومات ورکړئ.

د لمانځه وختونه

هدف: د لمانځه د وختونو پيژندل

لمونځ په شپه او ورځ کې څو وخته فرض دی؟

لمونځ په يوه شپه او ورځ کې په هر مکلف مسلمان باندې پنځه ځلي فرض دی.

هر لمونځ ځانگړی وخت لري، چې په لاندې ډول بيانېږي:

۱. د سهار لمونځ: د صبح صادق له راختلو څخه د لمر ختلو پورې
۲. د ماسپينين لمونځ: د لمر له زوال څخه د هر شي د سيوري تر دوه برابره کيدو پورې

۳. د مازيگر لمونځ: د هر شي د سيوري له دوه برابري څخه د لمر تر لويدو پورې
  ۴. د ماينام لمونځ: د لمر له لويدو څخه د شفق تر ورکيدو پورې
  ۵. د ماخوستن لمونځ: د شفق له ورکيدو څخه د صبح صادق تر راختلو پورې
- هڅو نه:

۱- زده کړونکی دې د وړو، وړو ډلو په ترڅ کې د لمانځه د وختونو په هکله سره خبرې وکړي.

سپارښتنه: ښاغلی ښوونکی دې د تدریس په پیل کې د اسلام له پنځو بناوړو څخه بیا با دونه وکړي. لوست دې د پرېستني او څراب په ډول تکرار کړي او نتیجه دې ورڅخه واخلي.

د لمانځه مکروه وختونه

هدف: د لمانځه د مکروه وختونو پېژندنه

په مکروه وختونو کې له لمونځ کولو څخه ځان ساتل
آیا مکروه وختونه پېژنئ؟

لمونځ په ټاکلي وخت فرض شوی دی. هر لمونځ ځانګړی وخت لري،
چې د صحیح وخت په نامه یادېږي. ځینې وختونه شته چې مکروه وختونه ورته
ویل کېږي.

په مکروه وختونو کې له لمونځ کولو څخه باید ډډه وشي.

مکروه وختونه درې دي:

۱. د لمر خپلو وخت تر څو بڼه راجګ شي
۲. د استوا (په سر باندې د لمر ودړېدل) تر څو له سر څخه واوړي
۳. د لمر زېږېدل وخت تر څو پېرېو شي

هڅونې:

۱. مکروه وختونه یو له بل سره تکرار کړئ.
  ۲. هر زده کوونکی دې د یو مکروه وخت نوم راخلي.
- ارزونې:
۱. آیا زده کوونکو مکروه وختونه پېژنلای دي؟
  ۲. زده کوونکی دې په خپل منځ کې د مکروه وختونو په باره کې خبرې وکړي.

د لمانځه فرضونه

لمونځ (۱۵) فرضونه لري، چې د هغو له جملې څخه اته (۸) د لمانځه څخه بهر او اووه (۷) نور يې په لمانځه کې داخل دي. د لمانځه بهرني فرضونه د لمانځه د شرطونو په نامه او داخلي فرضونه يې د لمانځه د رکنونو په نامه يادېږي.

الف: د لمانځه شرطونه:

د لمانځه شرطونه يا (بهرني فرضونه) په لاندې ډول دي:

۱. طهارت يعني اودس لرل

۲. د عورت پټوالی (بايد پوره شو چې د نارينه عورت د نامه لاندې تر څنگونو

پورې دی). او د بسڅو له (مخ، وړغوبو او تر بسنگرو پورې پښو) څخه پرته

ټول بدن عورت گڼل کېږي.

۳. له ظاهري نجاست (ناپاکي) څخه د بدن پاکوالی

۴. له نجاست څخه د جامو پاکوالی

۵. د هغه ځای پاکوالی چې لمونځ ورباندې اداء کېږي

۶. د قبلي لور ته مخامخ درېدل

۷. د لمانځه نيت کول

۸. تکبیر اولی (لومړنی تکبیر).

ب: د لمانځه داخلي فرضونه:

د لمانځه داخلي فرضونه په لاندې ډول بیانېږي:

۱. قیام (په ولاړه لمونځ کول)

۲. قرائت (کې تر لږه د یو اوږد یا درېو لاهو آیتونو لوستل)

۳. رکوع کول

۴. سجده کول

۵. وروستی. قلمه (ناسته)

۶. له لمانځه څخه السلام علیکم ورحمة الله په ویلو سره وتل.

۷. په هغو فرضونو کې د ترتیب رعایت چې په لمانځه کې یو ځلي راغلي وي.

نوټ: لمونځ کونکی باید په داسې عمل سره له لمانځه څخه خارج نه شي چې

لمونځ ورباندې فاسدېږي.

هڅونه:

زده کونکي دې د لمانځه د داخلي فرضونو په باره کې یو له بل څخه پوښتنه وکړي.

د لمانځه د ر کعتونو شمير

هدف: د پنځه گونو لمونځونو د ر کعتونو پېژندنه

د سهار لمونځ څلور ر کعته دی. لومړي دوه ر کعته يې سنت او وروستي دوه ر کعته يې فرض دي

د ماسپښين لمونځ لس ر کعته دی. چې څلور لومړني يې سنت بيا څلور ر کعته فرض او وروسته دوه ر کعته سنت اداء کيږي

د مازيگر لمونځ څلور ر کعته فرض دی
د ماينام لمونځ پنځه (۵) ر کعته دی، چې درې (۳) لومړني ر کعته يې فرض او دوه وروستي ر کعته يې سنت دي

د ماخوستن لمونځ نهه ر کعته دی: لومړني څلور ر کعته يې فرض، بيا وروسته دوه ر کعته سنت او په پای کې درې ر کعته وتر لمونځ دی.

هڅونه:

زده کوونکي دې د پنځه گونو لمونځونو د ر کعتونو، فرضونو او سنتونو په باره کې په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

دیر ششم لوست وتر لمونځ

هدف: د وتر لمانځه د طریقي پيژندل

د وتر لمونځ درې رکعتونه دي و تر لمونځ واجب دی چې په هر رکعت کې یې د فاتحي سورت له یو بل سورت سره یو ځای ویل کېږي. لمونځ کوونکی به په دریم رکعت کې قلمه کوي او تشهد به وايي. په دریم رکعت کې کله چې له قرائت څخه وزگار شي، نو له رکوع څخه مخکې به تکبیر وايي، لاسونه به د ځوړونو تر نرمو پورې پورته کوي، بیا به یې تر نامه لاندې تړي، او په ولاړي به د قنوت دعا وايي، بیا به تکبیر وايي او رکوع ته به ولاړ شي.

هڅو ونه:

زده کوونکي دې د وتر لمونځ په عملي توګه په ټولګي کې اداء کړي.

ارزوني:

د قنوت دعا کله لوستل کېږي؟

وتر لمونځ څو رکعتونه دی؟

د قنوت دعا (لومړۍ برخه)

هدف: د قنوت دعا زده کړه (لومړۍ برخه)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنُتَوَكَّلُ عَلَيْكَ الْخَيْرَ
وَنَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرَكُ مِنْ يَفْجُرُكَ.

بناخلي بنسرونکيه!

د قنوت دعا په زده کورنکو ياده کړئ او هغوی ته خرگنده کړئ چې دا دعا د وتر لمانځه په درېم رکعت کې د سورت له ويلو وروسته په داسې توگه ويل کېږي، چې الله اکبر وايو او لاسونه د غوږونو تر نریمو پورې پورته کوو بيا د قنوت دعا وايو.

نوټ: د دې لپاره چې زده کونکي د قنوت دعا په آسانه توگه زده کړي دغه دعا په دور درسونو باندې وويشل شوه.

د قنوت دعا (دویمه برخه)

هدف: د قنوت دعا زده کړه (دویمه برخه)

اللَّهُمَّ أَيُّهَا رَبُّ الْعَالَمِينَ
وَسَيِّدُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّسُلِ
وَأَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
وَأَلَمِ الْكَفَرِ
وَأَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
وَأَلَمِ الْكَفَرِ
وَأَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
وَأَلَمِ الْكَفَرِ

بناغلی بسرونکیه! په زده کونکو د قنوت دعا په مکمله توګه په یا دوزده کړئ او هغوی ته د بېلو
خای ور په ګوته کړئ.

د لمانځه ذکرونه

هدف: د لمانځه د ذکرونو او دعاگانو تکرارول

لمریځ د الله تعالی د یادولو تر ټولو غوره او ښه وسیله ده او انسان تر بل هر عمل الله تعالی ته په آسانی سره ورنږدې کوي.

د لمانځه د صحیح اداء کولو لپاره لازم دي، چي د لمانځه ذکرونه اودعاگانې په ښه ډول زده کړو.

د لمانځه ذکرونه دا دي:

۱_ **ثناء:** سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَأَنَا إِلَهُ غَيْرُكَ.
۲_ **تشهد:** اَلْتَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالطَّيِّبَاتُ اَلْسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ اَلْسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

۳_ **درود شریف:** اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.
دعا: اَللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

هڅوونه:

زده کورنکي دي د لمانځه تسيحات تکرار کړي.

ارزونه:

آيا زده کورنکو د لمانځه تسيحات زده کړي دي؟

د جومات ادبونه

هدف: د جومات د ادبونو پيژندل

څوک کولای شي چي د جومات ادبونه په لنډه توگه ورايی؟

جومات د مسلمانانو د عبادت ځای دی. په جومات کې لمونځ اداء کېږي. کله چې مؤمن جومات ته داخلېږي، نو لاندیني ادبونه دي مراعات کړي:

جومات ته د ننوتلو په وخت کې باید بڼې پښه مخکې کړي او دا دعا ورايی

(اللَّهُمَّ افْتِحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ) که چیرې مکروه وخت نه وو، نو نفل لمونځ دي اداء کړي له بې گټو خبرو څخه دې ځان وساتي. د قرآن کریم په تلاوت یا د تسبیحاتو په وېلو دې ځان بوخت کړي له جومات څخه د وتلو پر مهال دي کینه پښه مخکې کړي او دا دعا دي ولولي (اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ). د جومات پاک او سوتره ساتل د هر مسلمان دنده ده.

هڅو ونه:

زده کونکي دي په ډله ییزه توگه د جومات د ادبونو په باره کې خبرې وکړي.

ارزوني:

آیا زده کونکو د جومات ادبونه یاد کړي دي؟
بښاغلی ښوونکی دې زده کونکو ته د جومات د ادبونو په هکله معلومات ورکړی.

څلورم فصل اخلاق

پنځه دېرشم لوست

حقوق

هدف: د حقوقو پېژندل او مراعت کول

حقوق د حق جمع ده. د هغه مصلحت، گټې او ځانگړتيا په معنا دي، چې د اسلام د مبارک دين له پلوه چاته ورکړل شوي وي. زموږ په سپېڅلي دين کې حقوق په دور مهمو څانگو ويشل شوي دي. حقوق الله (د الله تعالی حقوق په بندگانو) او حقوق العباد (د بندگانو حقوق په بندگانو)

د دواړو حقونو اداء کول پر موږ مسلمانانو باندې فرض دي. د الله تعالی حق پر بندگانو دا دی، چې يوازي د هغه عبادت وکړي او د بندگانو حق يو پر بل باندې دا دی، چې د هر يو سرې ځان، مال او آبرو ورته محترمه وي او هيڅ ډول تېری ورباندې ونه کړي.

هڅونه:

زده کړونکي دې د حقونو د ډولونو په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

آيا زده کوونکو د حقونو ډولونه پېژندلي دي؟

د بنو اخلاقو پايلې

هدف: د بنو اخلاقو د پايلو پيژندنه

د اسلام مبارک دين چي کوم فضيلت بنو اخلاقو ته ورکړی دی هغه د اخلاقو د بنو پايلو پر بنسټ دی.

د بنو اخلاقو پايلې هم په دنيا کي او هم په آخرت کي ښکاره کيږي. څوک چي ښه اخلاق ولري، ډير زر کولای شي د خلکو زرونو ته لاره پيدا کړي او هر چاته گران شي.

کله چي د يورې ټولني وگړي په بنو اخلاقو سمبال وي، د هغو تر منځ ورورگلوړي او اعتماد پيدا کيږي. نو داسي ټولنه چي غړي يې يو پر بل باندي باور او اعتماد ولري د خپل ځان لپاره د پرمختگ او ترقي لاره پراييزي.

هڅونه:

زده کړونکي دي د بنو اخلاقو د پايلو په هکله يو له بل سره خبري وکړي.

ارزونه:

آيا زده کړونکي د بنو اخلاقو د پايلو په باره کي په څه پوهيډلي دي؟

د مور او پلار حقوق

هدف: د مور او پلار د حقونو پيژندل او مراعاتول.

له مور او پلار سره څنگه چلن وکړو؟

مور او پلار پر مورن چير زيات حقونه لري. دوي په کورچينو الي کي زمونږ د ژوند لپاره کړاوونه ځاالي دي. په قرآن عظيم الشان کي د دوي په هکله داسي لارښوونه شوي ده:

(له خپل مور او پلار سره نيکي وکړئ. دوی مه ازاروئ. په نرمۍ ورسره خبرې کوئ.)

محمد رسول الله صلی الله عليه وسلم داسي فرمايلي دي:
(د الله تعالی رضا د مور او پلار په رضا کي ده.)

مخوړني:

۱. زده کړونکي دي د مور او پلار د رضا مندی په هکله يوله بل سره خبرې وکړي.
۲. د مور او پلار د رضا مندی په باره کي يوه يوه کيسه بيان کړئ.

ارزونه:

بناغلی ښوونکی دي له زده کړونکو څخه د لوست د موضوع په هکله پوښتي وکړي او مهارت او ذهنت دي و ازمایځ.

د ښوونکي حقونه

مسلف: د ښوونکي د حقونو پېژندنه او درناوی

ښوونکی د بلې ډیوې په څېر دی چې په خپله سوزي او ټولنه روښانه کوي. ښه ښوونکی تل زیار باسي، چې خپلو شاګردانو ته سمه لارښوونه وکړي. د هغوی د پوهولو لپاره له مینې او مهربانۍ څخه کار اخلي او له ناوړه سلوک څخه ځان لرې ساتي. ښه ښوونکی د معنوی پلار حیثیت لري. نو مور باید د هغه درناوی وکړو او مینه ورسره ولرو. علی کرم الله وجهه ويلي دي (څوک چې ماته یو توری راوښيي زما مولا دی). ښوونکو ته باید تل په سلام وپلو او درناوي هر کلي ووايو او د هغوی سمي لارښوونې ومنو.

مخونې:

۱. زده کونکي دې د ښوونکي د حقونو په هکله خبرې وکړي.
۲. زده کونکي دې د پوښتني او ځواب په توګه د ښوونکي حقونه بیان کړي.

ښاغلی ښوونکی دې مهرباني وکړي او زده کونکو ته دې د ښوونکو حقوق روښانه کړي.

د خپلوانو حقونه

هـمداف: د خپلوانو د حقونو پيژندنه

خپلوان د اسلام د مبارک دين له مخي ډير زيات حقونه لري، چي بايد درناوی بڼي وشي. له هغوی سره راشه درشه ولرو، کومک ورسره وکړو، دوست بڼي وگڼو، خيبت او داسې چلن ورسره ونه کړو چي هغوی پرې خپه کيږي، د هغوی په منځ کې هر وخت سوله او د خير غوښتنه وکړو، تر څو وکړای شو په خپله کورنۍ، کلي، ټولنه او ښار کې نيکمرغي خوشحالي او سوله ټينگه کړو.

هـمخوونې:

۱ – له خپلوانو سره د تگ را تگ او له هغوی سره د ښو اړيکو په باره کې خبری وکړئ.

۲ – له خپلوانو سره د ښېگڼي کولو په هکله دې خبرې وشي.

ښاغلی ښورونکی دې د خپلوانو معنی زده کورنکو ته پوره څرگنده کړي.

د استوگني د چاپيريال ساتنه

مهدف: د استوگني د چاپيريال پېژندنه او د هغه پاکوالي ته پاملرنه

هغه ځای، چې په کې ژوند کوو د استوگني چاپيريال نومی بولي. کور، انگرې، کوڅه، مسجد، مدرسه، مکتب یا هغه لاره چې تکی را تکی په کې کوو، ټول زموږ د استوگني چاپيريال گڼل کېږي. د دې ټولو په پاک ساتلو کې باید پوره برخه واخلو. خپل انگرې باید تل پاک وساتو. هغه ناپاک شيان چې له انگرې څخه جارو شوي وي، په عامه لاره او کوڅه کې وانه چوو، ځکه په هغوی کې مکررونو ځای نیولي وي. د ناروغتیا د پیدایښت سبب کېږي او ښايي د سيمي خلک ناروغ کړي. زموږ پېغمبر محمد (ص) فرمايي دي: (نظافت او پاکي د ايمان يوه برخه ده) نو د چاپيريال پاک ساتل زموږ ايماني او ملي دنده ده.

مخروني:

- ۱- زده کونکي دي د پاکوالي په هکله يو له بل سره خبری وکړي.
- ۲- د استوگني د ښه چاپيريال په باره کې دې يوه يوه جمله ووايي.

ښاخلي ښورنگي دي زده کونکو ته لارښورنه وکړي، چې په انگرې کې ونه، کالان، شنه بوتقې د استوگني چاپيريال ته گټي لري.

د روغتيا ارزښت

هدف: د روغتيا ارزښت پيژندنه او مراعت کول يې

روغتيا د الله تعالی له نعمتونو څخه ډير لوي نعمت دی. مورږ بايد د دی لوی نعمت قدر وپيژنو او د هغه په ساتنه کې ډير زيار وگاډو. د ځان، جامو او د استوگنځي پاکوالي ته بايد هميشه پاملرنه وکړو. د هغو شيانو له خوړلو څخه چې روغتيا ته مو زيان رسوي ډډه وکړو، د ناپاکو او خامو ميوو خوړل، د ناپاکو اوبو څښل، هم زموږ روغتيا ته زيان رسوي بايد ورڅخه ځان وساتو. ځيني بد عادتونه، لکه چلم او سگرت څکول نسوار او داسې نور روغتيا ته ډير زیانونه رسوي. بايد له هغوی څخه په کلکه ډډه وکړو. دا رښتيا ده چې (سليم عقل په سالم بدن کې وي.)

مخورني:

- ۱- زده کونکي دې دگټورو خوړو په هکله بحث وکړی.
- ۲- د بدو عادتونو زیانونه دې ووايي.
- ۳- (سليم عقل په سالم بدن کې وي) د دی جملې په هکله دې په ډله ييزه توگه خبرې وکړي.

پر حيوانانو زړه سوي

مهدلوف: په حيوانانو باندې زړه سوي کول.

لکه څرنگه چې د اسلام مبارک دين د ترحم د شفقت دين دی. نو له همدې کبله يې موزې ته امر کړی دی، تر څو پر حيوانانو او الوتونکو مرغانو باندې زړه سوي وکړو. حيوانات او مرغان هم زمونږ په څير روح او بدن لري. د درد غم، خوشحالي، احساس کوي. څرنگه چې موز نه غواړو څوک مو بندي کړي او ازادې را څخه واخلي، هغوی هم داسې احساس لري. زمونږ پيغمبر محمد صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: هغه څوک چې په نورو زړه سوي لري الله تعالی به په دوی رحم وکړي.

نو موزې ته لازمه ده، چې په دې باره کې لاندې ټکي په پام کې ونيسو:

۱_ له کومې اړتيا پرته د ژونديو حيوانانو بندي کول ناروا او له زړه سوي څخه لري کار دی.

۲_ له خالو څخه د مرغانو د بچيو لري کول ناروا کار دی، ځکه دا کار د هغوی د مور او پلار د غورولو سبب او يا د هغوی د مړينې لامل کېږي.

۳_ په کورنيو حيوانانو باندې د هغوی له وسې څخه زيات بار اچول هم له زړه سوي څخه لري دی.

هغه حيوانات چې زمونږ په واک کې دي، بايد په ټاکلي وخت کې هغوی ته اوبه او واښه ورکړو او له وهلو او ټکولو څخه يې، چې د ترحم او انساني اخلاقو خلاف دي، خانو نه وساتو.

مخرونه:

زده کونکي دي پر حيوانانو باندې د زړه سوي په هکله يې له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه: ايا زده کونکي پر حيوانانو باندې د زړه سوي سره آشنا شوي دي؟

رښتيا ويل

هدف: زده کوونکو ته د نیک عادت او رښتیا ویلو او له درواغو څخه کرکه کولو یادول.
آیا رښتیا ویل ولې ښه کار دی؟

نیکي او رښتیا ویل د هر مسلمان دنده ده. مورن مسلمانان باید تل رښتیا ووايو.
رښتیا ویونکی انسان د هر چا خوښ وي او درناوی یې کوي.
نیکي او رښتیا ویل انسان بریالی کوي. د هر مسلمان دنده ده، چې له درواغو
څخه ځان وساتي. خلک له درواغجن انسان څخه نفرت کوي، او درواغ ویل
د اسلام په مبارک دین کې لویه ګناه ګڼل شوي ده.

هڅو وئې:

زده کوونکي دې د نیکۍ او رښتیا ویلو په هکله یو تر بله خبرې وکړي.
زده کوونکي دې د رښتیا ویلو ګټې بیان کړي.
ارزوئې:

آیا زده کوونکي د رښتیا ویلو په هکله په څه پوره شوي دي؟
بناغلی ښوونکی دې د رښتیا ویلو ګټې او د درواغو تاران زده کوونکو ته بیان کړي.

توبه

هدف: د توبې مفهوم ته د زده کونکو پام اړول

توبه د الله لوري ته د ورگرځېدلو په معناه ده.

د عقل خاوند پوهېږي چې له توبې څخه بل هېڅ کار گټور نه دي.

له گناه څخه توبه کول هغه يوازینی کار دي، چې الله تعالی پري خوښېږي.

توبه کول یو مثبت بدلون دي، چې له الله څخه د وېرې په نتیجه کې د بنده په

زړه کې را منځ ته کېږي او د انسان پاملرنه د خدای تعالی لوري ته ورگرځوي.

هڅو ته:

زده کونکي دې د توبې د مفهوم په هکله په ډله ییزه توګه خبرې وکړي.

ارزو ته:

آیا زده کونکي د توبې په مفهوم باندې پوهېدلي دي؟

د وخت ارزښت

هدف: د وخت ارزښت ته د زده کوونکو پام ځرغول

وايو چې د وخت بيه تر سرو زرو څو ډېره زياته ده، ځکه چې بل هر څو گران بيه شى پيدا کېدای شي، خو نه شو کولای چې له لاسه تللی وخت بيرته لاس ته راوړو او يا وخت له چا څخه واخلو.

پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د يو حديث په ترڅ کې د وخت اهميت بيانوي او وايي چې د الله تعالی دوه قيمتي نعمتونه دي، زياتره خلک ور څخه بڼه او مناسبه گڼه نه اخلي، هغه روغتيا او وخت دي. څوک چې خپل وخت له لاسه ورکوي او د علم زده کړه په کې نه کوي، د اسراف کوونکو په ډلې کې به وي.

هڅو ونه:

زده کوونکي دي د وخت د ارزښت په هکله په ډله ييزه توگه خبرې وکړي.

ارزوي:

۱. آیا زده کوونکي د وخت د ارزښت په هکله پوهېدلي دي؟
۲. ښوونکي دي زده کوونکو ته داسراف په هکله معلومات ورکړي.

محمد صلی الله علیه وسلم

هدف: د محمد صلی الله علیه وسلم له مبارک سیرت سره آشنایی

حضرت محمد (صلي الله عليه وسلم) د الله تعالی له خوا د پیغمبر په توګه راوړلېدل شو تر څو خلک له کفر، ظلم او ټولر ناروړه عملونو څخه منع کړي او د یوه خدای (ج) عبادت ته یې راوبولي. هغه (صلي الله عليه وسلم) خلک وروړګلوي، یووالي، یو له بل سره مرستي کولو ته وهڅول او په خپلو مینځو کې یې له شخړو او جګړو څخه منع کړل. هغه انسانانو ته د ژوند هغه لاره وښودله چې په دنیا کې د سرلورې او په آخرت کې د نجات او جنت خوا ته تللي ده.

محمد (ص) د انسانانو لارښود، رحمت، زبیری وړکوونکی او تر ټولو وروستی پیغمبر دی.

هڅونه:

زده کوونکي دې د محمد (صلي الله عليه وسلم) د نبی اخلاقو په هکله خبري وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د محمد (صلي الله عليه وسلم) د ژوند په هکله څه معلومات تر لاسه کړي دي؟

تمرین

- حقوق تعریف کری؟
- د اخلاقو په باره کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم څه فرمایي دي؟
- د مور او پلار د حقونو په باره کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم څه فرمایي دي؟
- د ښوونکي د حقونو په باره کې د علي (رض) وینا وړیاست؟
- له خپلوانو سره باید څه ډول چلن وکړو؟
- د چاپیریال د پاک ساتلو په باره کې یو نقلي دلیل ذکر کړئ؟
- په اسلام کې د روغتیا ارزښت څومره دی؟
- آیا حیواناتو ته زیان رسول ښه کار دی؟
- خلك ولي ریښتیا ویونکی انسان خوښوي؟
- په اسلام کې د توبې ارزښت بیان کړئ؟
- د وخت د ارزښت په باره کې خپل معلومات وړاندې کړئ.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**